

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
УКРАЇНИ

МІКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В
МІКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

МІКОЛАЇВСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВОГО ТА МИСЛІВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
МІКОЛАЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ І ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ
МІКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕРЛИНИ СТЕПОВОГО КРАЮ

МАТЕРІАЛИ

Третьої регіональної науково - практичної
агроекологічної конференції студентів, аспірантів
і молодих вчених
(26 - 28 жовтня 2011 р.)

Миколаїв

2011

УДК 633.854.78:631.8

**РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО
ВІД ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ В УМОВАХ
ФГ „АННУШКА” ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

К. Назаренко, магістр

Науковий керівник - А.В. Дробітько, к.с.г.н., доцент
Миколаївський державний аграрний університет

Традиційною олійною культурою в Україні вважається соняшник. Не дивно, що наша країна є одним із найбільших виробників соняшникової олії. Щорічний обсяг виробництва олії постійно збільшується. Україна займає до 40% загального світового експорту олії, конкуруючи з Аргентиною та Росією.

З причини постійного збільшення світового попиту на рослинні масла масложировий сектор продовжує розвиватися і ця тенденція збережеться найближчими роками. Посівні площі соняшнику в 2011 р. досягли позначки близько 4,5 млн.га, що перевищує науково обґрунтовані норми сівозмін. В цьому плані збільшення валових зборів насіння соняшника в Україні повинно бути не за рахунок розширення площ, а в першу чергу завдяки підбору високопродуктивних гібридів та удосконалення технології вирощування.

Одним із сучасних напрямів підвищення урожайності та якості продукції рослинництва є впровадження у сільськогосподарське виробництво високих енергозберігаючих технологій із застосуванням регуляторів росту рослин. Регулятори росту рослин (РРР) – це природні або синтетичні низькомолекулярні речовини, які при виключно малих концентраціях у рослинах суттєво змінюють процеси їх життєдіяльності [1,2].

Тому, в своїх дослідженнях ми вивчали вплив регуляторів росту агростимуліну, ендофіту L1, емістиму С, вермістиму – К на урожайність соняшнику в умовах в умовах ФГ «Аннушка» Первомайського району, Миколаївської області.

Норма витрати препаратів становила: агростимуліну – 15мл/т, ендофіту L1 – 3 – 5мл/т, емістиму С – 15 мл у 10 л води/1т насіння, вермістиму – К – 5 – 8 л/т. В дослідженнях висівали гібрид соняшнику Ясон.

В дослідженнях ми вивчали тривалість вегетаційного періоду залежно від використання регуляторів росту рослин. Встановлено, що застосування регуляторів росту мало значний вплив на зміну тривалості періоду вегетації рослин соняшнику гібриду Ясон. Так, в середньому за роки досліджень, застосування регуляторів росту скорочувало цей показник на 2-5 днів. Найбільший вплив мав стимулятори Ендофіт L1 та Емістим С, які скорочували вегетаційний період, порівняно з контролем на 4-5 днів відповідно.

Ми вивчали вплив регуляторів росту на висоту рослин. Нашими дослідженнями встановлено, що найбільш ефективним виявився регулятор росту

ендофіт L1, який забезпечив приріст висоти рослин на 7,2 см, порівняно з контролем. Досить непогані показники приросту рослин від застосування регулятора росту вермістим-К, який забезпечив приріст рослин 6,3 см. Найкращі показники приросту рослин на всіх варіантах досліджу були відмічені в 2011 році, який був сприятливим за гідротермічними умовами.

Основною ознакою, що характеризує господарську цінність сортів та гібридів є продуктивність. Продуктивність – це властивість культури, що при збиранні врожаю дає якісний і кількісний склад насіння, враховуючи всі витрати. Головними ознаками продуктивності соняшнику є маса 1000 сім'янок; об'ємна маса сім'янок та діаметр кошика см.

Дослідженнями встановлено, що в контрольному варіанті були найменші показники продуктивності рослин: маса 1000 сім'янок становила 55,1 г, об'ємна маса складала 421 г/л. Регулятори росту впливали позитивно на всі ознаки продуктивності, збільшуючи їх значення. Найвагомий вплив мав регулятор росту емістим С, який збільшив масу 1000 сім'янок, в порівнянні з контролем на 1,1 г, об'ємну масу сім'янок на 9 г/л, а діаметр кошика – на 2,9 см.

Дослідження впливу регуляторів росту на врожайність насіння соняшнику в умовах північного Степу Миколаївської області наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Вплив регуляторів росту на врожайність насіння соняшнику у
ФГ «Аннушка», ц/га

№ варіанта	Варіант	2009 р	2010 р	2011 р	Середнє	Приріст	
						ц/га	%
1	Контроль	26,1	23,7	27,8	25,9	-	-
2	Агростимулін	27,8	25,4	29,8	27,7	1,8	6,9
3	Ендофіт L1	28,7	25,8	30,9	28,5	2,6	10,0
4	Емістим С	27,6	25,9	30,8	28,1	2,2	8,4
5	Вермістим – К	28,4	25,2	29,2	27,6	1,7	6,6
	НІР, 0,05 ц/га	1,2	1,5	1,3			

Дані таблиці 1 свідчать про те, що застосування регуляторів росту рослин сприяли підвищенню врожайності соняшнику на 1,7 – 2,6 ц/га порівняно з контролем.

В середньому за роки досліджень найвищий приріст урожайності 2,6 ц/га (10,0 %) відмічено на ділянках, де насіння обробляли регулятором росту ендофітом L1. Так врожайність соняшнику є високою в даному регіоні.

Отже, дослідження росту та розвитку рослин показали, що всі досліджувані преларати: агростимулін, ендофіт L1, емістим С, вермістим – К виявилися ефективними. Вони певною мірою вплинули як на збільшення урожайності соняшнику, так і покращення його якості.

Список використаної літератури

- 1.Калінін Ф.Л. Застосування регуляторів росту в сільському господарстві. – К.: Урожай, - 1989, – С.165.
- 2.Благовещенский А.О. Биогенные стимуляторы и биологическая природа их действия. // Бюлетень главного ботанического сада АН СССР, Вып.25, – 1956, – С.79-86.

УДК 633.854.78:632.954

**РІСТ І РОЗВИТОК РОСЛИН СОНЯШНИКУЗАЛЕЖНО
ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ГЕРБИЦИДІВ В УМОВАХ ДП „ЛІДІВСЬКЕ”
ТОВ СП «НІБУЛОН» ДОМАНІВСЬКОГО РАЙОНУ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Т.Л.Овсяна, магістр

*Науковий керівник—А.В.Дробітько, к.с.-г.н., доцент
Миколаївський державний аграрний університет*

Соняшник сьогодні – це одна з небагатьох ліквідних культур, вирощувати яку економічно вигідно. Причиною цього є висока рентабельність його виробництва (понад 200%), невеликі витрати праці при вирощуванні порівняно з іншими технічними культурами, необмежений внутрішній ринок збуту, зацікавленість іноземних фірм у закупці великих партій соняшнику на території України та реальні перспективи реалізації продукції на світовому ринку [1].

Відомо, основними причинами, що знижують продуктивність соняшнику при більш частому його поверненні на попереднє місце в сівозміні, є розповсюдження в посівах традиційних бур'янів, яке вирішується, в основному, за допомогою гербіцидів. При вирощуванні соняшнику застосовують великий набір гербіцидів. Для нього рекомендовано набір гербіцидів, а нормах внесення і способів застосування відрізняються по зонах, з врахуванням ґрунтово-кліматичних особливостей регіону, забур'яненості поля.

Проте, останнім часом інноваційним напрямком у сфері вирощування сільськогосподарських культур є система CLEARFIELD. Це унікальна комбінація гербіциду Євро-лайтинг, який містить дві діючі речовини класу імідазолінів, і високоврожайних гібридів, стійких до цього гербіциду і отриманих традиційними методами селекції (без використання генної інженерії) [2].

Метою нашої роботи було вивчення впливу гербіцидів на урожайність соняшнику гібриду Риммі в умовах ДП «Лідіївське» Доманівського району.

Нами були поставлені наступні завдання:

- вивчити ріст, розвиток та формування урожаю соняшнику гібриду Риммі [2]
- залежно від гербіцидів Харнес, Селект та Євро-лайтинг.

Головною причиною забур'янення сільськогосподарських культур є засміченість ґрунту насінням бур'янів. Його потенційні запаси перебувають у

межах від 200-400 млн. до 1,5-2,0 млрд.шт./га. При такому рівні потенційного намічення орного шару кількість сходів бур'янів завжди буде перевищувати поріг шкодочинності в усіх культурах.

В перший період росту і розвитку соняшника важливо створити сприятливі умов для росту і розвитку рослин, особливо в перші 60 днів вегетації, що в подальшому відіграватиме важливу роль в формуванні високої урожайності наслідня соняшнику. Тільки чисті від бур'янів поля є гарантом таких урожаїв.

Фенологічні дослідження показують, що в умовах господарства вивчаємі гербіциди суттєво не впливали на тривалість вегетаційного періоду. На гербіцидному фоні відмічено пригнічення росту рослин соняшника з моменту появи сходів і до початку фази цвітіння. В наших дослідях вегетаційний період соняшника в роки проведення досліджень на безгербіцидному фоні склав 106-110 днів, на гербіцидному він скорочувався і становив 103 – 107. В сприятливому за погодозабезпеченістю 2011 році вегетаційний період становив на безгербіцидному фоні 110 днів, на гербіцидному – 107, а в несприятливому 2010 році цей показник меншувався і становив 104 і 101 днів відповідно.

Ми вивчали вплив гербіцидів на висоту гібриду соняшнику Риммі в умовах ДП „Лідіївське” протягом 2010-2011 років.

В середньому за роки досліджень встановлені значні коливання висоти залежно від застосування гербіцидів. Так, при застосування гербіциду Євро-лайтінг (1,0 л/га) спостерігаємо збільшення висоти рослин з 162,5 см на контролі до 167,7 см.

Ми досліджували кількість і масу бур'янів у посівах соняшнику залежно від застосування гербіцидів. Нами встановлено, що при застосуванні гербіциду Селект зниження кількості бур'янів була у 8-9 разів нижчою, ніж на контролі (через 21 день) і становила 57 шт./м² і 42 шт./м² при застосуванні Євро-лайтінгу 1,0 л/га відповідно. Показники сухої маси становили: при застосуванні Селект 1,0 л/га – 26,0 г/м², а при застосуванні Євро-лайтінгу 1,0 л/га – 20,1 г/м². На контролі цей показник становить 100 г/м², що майже у 5 разів більше. Сира маса бур'янів також знижувалась досить значно (майже в 6 разів), порівняно з контрольним варіантом. Таку тенденцію зменшення кількості і маси бур'янів спостерігаємо через 60 днів і перед збиранням урожаю.

Гербіциди в значній мірі впливали на показники індивідуальної продуктивності, особливо в сприятливому за волого забезпеченням 2011 році. Так, маса 1000 сім'янок при застосуванні гербіциду Євро-лайтінг у дозі 1 л/га становила 68,7 г (найвищий показник). При застосуванні гербіциду Селект у дозі 1,0 л/га показник маси 1000 сім'янок, становив 67,7 г (на контролі – 65,6 г). Дещо вищий показник маси 1000 сім'янок від контролю при застосуванні ґрунтового гербіциду Харнес – 68,9.

У 2011 році найкращі показники об'ємної маси сім'янок (468 г/л) були на варіантах, де застосовували гербіцид Євро-лайтінг у дозі 1 л/га. При застосуванні ґрунтового гербіциду Харнес показник об'ємної маси (448 г/л) практично знаходився на рівні контрольного варіанту (442 г/л), що вказує на низьку ефективність ґрунтових гербіцидів у зоні південного Степу. У несприятливому

2010 році показники об'ємної маси сім'янок був значно меншими і становили 418-442 г/л, проте тенденція впливу гербіцидів аналогічна, як у 2011 році.

Ми визначали діаметр кошика залежно від застосування гербіцидів. Нашими дослідженнями встановлено, що найменший діаметр кошика був у 2010 році (20,3 см) на контрольному варіанті. Проте у цьому ж році застосування і гербіциду Харнес і Селект практично не збільшувало цей показник, що вказує на те, що гербіциди майже не спрацювали в 2010 році.

У 2011 році спостерігаємо значне збільшення діаметру кошика при застосуванні Євро-лайтинг у дозі 1,0 л/га (до 23,6 см порівняно з контрольним варіантом 21,2 см).

При дослідженні лушпинності можна зробити висновок, що досліджуваний фактор не мав значного впливу на цей показник. Значно впливали на показник лушпинності умови досліджень. Так, у 2010 році лушпинність була 23,7% (на контролі), у 2011 році – 23,3 (на контролі). При застосуванні Євро-лайтингу у дозі 1 л/га цей показник зменшувався у 2010 р. до 22,9%, у 2011 році – до 22,1%.

Найвищу середню урожайність соняшнику 2,53 ц/га було отримано на варіантах досліді, де вносили гербіцид Євро-лайтинг у дозі 1 л/га (приріст урожайності 1,30 т/га) (табл.1). Дещо нижча урожайність – 2,31 т/га в середньому за 2010-2011 рр. при застосуванні гербіциду Селект в дозі 1,0 л/га. При застосуванні ґрунтового гербіциду Харнес рівень врожайності за роки досліджень становив 1,73 т/га (приріст становив 0,50 т/га).

Таблиця 1

Вплив гербіцидів на урожайність соняшнику (т/га)

Варіанти досліді густота рослин, тис/га	Урожайність			
	2010 р.	2011 р.	середня	± приріст за контролем, т/га
Контроль	1,01	1,45	1,23	-
Харнес	1,56	1,89	1,73	+0,50
Селект 1,0 л/га	2,17	2,45	2,31	+1,08
Євро-лайтинг 1,0 л/га	2,39	2,67	2,53	+1,30
НІР 0,05, ц/га	0,82	0,54		

Отже, в умовах північного Степу Миколаївської області нами було виявлено залежність величини урожайності насіння соняшнику від гербіцидів. Визначена мінливість морфологічних ознак і біологічних властивостей рослин соняшнику гібриду Риммі залежно від гербіцидів.

Список використаної літератури

1. Хомяк П.В. Імунність гібридів соняшнику селекції А.М.Г. „Магроселект” до грибних хвороб та вовчку в коротко ротаційній сівозміні / Хомяк П.В. //Таврійський науковий вісник - Херсон, 2009 - Вип.65. –С.52-56
2. www.sady.ukrainy.com.ua.

УДК 633.34:631.5

ВПЛИВ СПОСОБІВ СІВБИ ТА МЕХАНІЗОВАНОГО ДОГЛЯДУ ЗА ПОСІВАМИ НА РІСТ, РОЗВИТОК І ВРОЖАЙНІСТЬ СОЇ В УМОВАХ ФГ „ЗОРЯ” БРАТСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

О.П.Фургал, *магістр*

Науковий керівник – **А.В.Дробітько**, *к.с.-г.н., доцент*

Миколаївський державний аграрний університет

Однією з культур, яка здатна підвищувати родючість ґрунту, поповнювати його азотний баланс, що важливо особливо для України, успішно вирішувати проблему білку і рослинної олії, а відходи переробки використовувати в раціоні тварини є соя.

Проте, незважаючи на своє універсальне використання і властивості, а також сприятливі кліматичні умови України, врожайність по Україні становить всього до 10-12 ц/га, в передових господарствах – 15-18 ц/га. Це свідчення того, що у цієї культури ще не достатньо вивчені процеси росту і розвитку, та умови реалізації потенціалу зернової продуктивності. Поряд з цим важливою проблемою є також пошук шляхів енерго- та ресурсозбереження при оптимізації елементів технологій вирощування сої.

В фермерському господарстві “Зоря” Братського району Миколаївської області в 2009-2011 рр. проводились польові дослідження по розробці таких заходів технології вирощування сої на зерно, як способи сівби та боронувань.

Для досягнення мети передбачались такі завдання:

- встановити вплив боронування та способів сівби на формування густоти рослин та зрідження посівів сої;
- вивчити вплив способів боротьби з бур'янами на ріст, розвиток, урожайність сої;

У досліді «Вплив способу сівби та способу механізованого догляду за посівами на ріст, розвиток і врожайність насіння сої» вивчали дію та взаємодію двох чинників: А – спосіб сівби (рядковий, 22 см, широкорядний, 45 см); В – спосіб механізованого догляду за посівами, яка включала: внесення гербіциду (контроль), одне до- і одне після сходове боронування, два до- і два післясходових боронування, два до-, 1 проміжне у період появи сходів сої і два після сходових боронування. Повторність дослідів триразова. Чинники розміщувалися за методом розщеплених ділянок. Площа облікової ділянки – 50 м², загальна – 100 м².

У рослинництві механізований догляд: до- і після сходові боронування та міжрядні обробітки має велике значення, оскільки є однією з альтернатив застосування хімічних препаратів на посівах сої.

Впродовж 2009–2011 рр. ми вивчали вплив способу механізованого догляду (боронування) та способу сівби на формування густоти рослин та зрідження посівів сої. Дослідження показали, в умовах північного Степу Миколаївської області найбільший відсоток зрідження 18,7-21,7 % відмічений при застосування

2 до-, 1 проміжного та 2 післясходових боронування, що більше на 9,1-7,0 % порівняно з ділянками, де проводили по 1 до- і 1 післясходове боронування.

Дослідження показали, що застосування механізованого догляду (боронування) за посівами сої забезпечувало загибель бур'янів на 68,8-71,4 %. Проведення проміжного боронування у період появи сходів сої сприяло знищенню бур'янів на 78,3-79,0 %.

Слід відмітити, що зменшення кількості рослин на одиниці площі внаслідок боронування немало негативних наслідків. Найвищі показники біологічної урожайності, зокрема кількість бобів, насінин та маса насіння на 1 м² були на ділянках, де проводили 2 до-, 1 проміжне, 2 післясходових боронувань і відповідно складали при сівбі з міжряддями 22 см 985,0 шт./м², 2374 шт./м², 322,9 г/м². Найменшими ці показники були при проведенні 1 до- і 1 післясходового боронування і становили 838,0 шт./м², 1843 шт./м², 232,7 г/м². На контрольному варіанті цей показник становив при сівбі з шириною міжряддя 22 см 936,0 шт./м², 2049 шт./м², 280,3 г/м².

Аналогічна залежність спостерігалась і з показниками висоти рослин, величини листкового індексу, кількістю бобів на 1 рослині тамасою 1000 насінин. Найбільшими вони були на варіанті, де проводили 2 до-, 1 проміжне, 2 післясходових боронувань при сівбі з шириною міжряддя 22 см та відповідно становили 76,5 см, 5,1 м²/м², 32,0 шт. та 137 г.

Крім того, деякий вплив на показники структури рослин та біологічної урожайності мав спосіб сівби сої. Так, при сівбі з широкорядним способом з міжряддями 45 см були меншими: висота рослин на 1,8-2,0 см, листковий індекс на 0,1-0,2 м²/м², маса 1000 насінин на 1-2 г в порівнянні з ділянками, де сівбу проводили з міжряддями 22 см. Проте кількість бобів на 1 рослині, кількість бобів, насіння та його маса на одиниці площі на варіантах з шириною міжряддя 45 см були більшими на 1,0-2,5 шт., на 52 шт./м² на 20-30 шт./м², на 1,0-1,8 г/м² порівняно з ділянками, де сівбу проводили з міжряддями 22 см.

У таблиці 1 наведено показники урожаю насіння сої залежно відспособу сівби з різною шириною міжряддя (22 та 45 см) та способумеханізованого догляду за посівами сої, зокрема до- і післясходового боронування.

Так, в середньому за 2009-2011 рр. найвищий урожай насіння сої (2,53 т/га) за сівби з міжряддями 45 см та (2,43 т/га) за сівби з міжряддями 22 см одержали при проведенні 2 до- 1 проміжного та 2 післясходових боронувань, що більше на 0,20-0,21 т/га порівняно з ділянками контрольного варіанту, де вносили гербіцид.

Аналогічна залежність відмічена і по роках досліджень. Найбільша урожайність насіння сої в 2009 р. становила 2,54 т/га, в 2010 р. – 2,43 т/га, в 2011 р. – 2,64 т/га при сівбі з міжряддями 45 см, при сівбі з міжряддями 22 см відповідно 2,48, 2,30, 2,51 т/га. На контрольних варіантах, де вносили гербіцид одержано урожай насіння сої при сівбі з міжряддями 45 см в 2009 р. 2,32 т/га, в 2010 р. – 2,21т/га, в 2011 р. – 2,44 т/га, при сівбі з шириною міжрядь 22 см відповідно 2,24, 2,11, 2,34 т/га.

Урожайність насіння сої залежно від способу сівби та способу механізованого догляду за посівами сої, т/га

Варіанти дослідів	Урожайність, т/га			Середнє	Приріст до контролю	
	2009	2010	2011		ц/га	%
Рядковий, 22 см						
Внесення гербіциду (харнес, 2,5 л/га)	2,24	2,11	2,34	2,23	–	–
1 боронування до-, 1 після сходів	1,81	1,57	1,90	1,76	-0,47	21,1
2 боронування до-, 2 після сходів	2,30	2,27	2,45	2,34	0,11	4,9
2 боронування до сходів, 1 при появі сходів, 2 після сходів	2,48	2,30	2,51	2,43	0,20	9,0
Широкорядний 45 см						
Внесення гербіциду (харнес, 2,5 л/га)	2,32	2,21	2,44	2,32	–	–
1 боронування до-, 1 після сходів	1,88	1,70	2,00	1,86	-0,46	19,8
2 боронування до-, 2 після сходів	2,38	2,39	2,50	2,42	0,10	4,3
2 боронування до сходів, 1 при появі сходів, 2 після сходів	2,54	2,43	2,64	2,53	0,21	9,1

Примітка: чинник А – боронування; чинник В – ширина міжряддя; чинник С – рік НІР₀₅ т/га 2009 р. А – 0,081; В – 0,115; АВ – 0,163; 2010 р. А – 0,019; В – 0,027; АВ – 0,138; 2011 р. А – 0,204; В – 0,289; АВ – 0,408 середнє (2009-2011 рр) А – 0,033; В – 0,046; С – 0,011; АВ – 0,065; АС – 0,056; ВС – 0,080; АВС – 0,113

Слід відмітити, що найменша урожайність (1,76-1,86 т/га) насіння культури відмічена при проведенні 1 до- і 1 післясходового боронування як при сівбі з шириною міжрядь 22 см так і при сівбі з міжряддями 45 см, що менше на 0,47 та 0,46 т/га порівняно з ділянками, де вносили гербіцид. Збільшення кількості боронувань сприяло росту урожайності насіння сої. Так, при проведенні 2 до- і 2 післясходових боронувань при сівбі із міжряддями 22 та 45 см забезпечило приріст урожаю насіння сої до контролю відповідно на 0,11 і 0,10 т/га відповідно.

Відмічені прирости величини урожайності насіння сої є достовірні на п'ятивідсотковому рівні значимості.

В результаті досліджень можна зробити висновки, що проведення двох до сходових і двох після сходових боронувань і, особливо застосування додаткового обробітку легкими борінками у період появи сходів сприяє очищенню площі від бур'янів, покращанню водного та поживного режиму ґрунту та збільшенню врожайності насіння сої на 0,20-0,21 т/га або 9,0-9,1 % порівняно із ділянками, де

застосовували гербіцид.

Список використаної літератури

1. Бабич А. О. *Сучасне виробництво і використання сої / А. О. Бабич – К.: Урожай, 1993. – 432 с.*
2. Грикун О. *Захист посівів сої від шкідників, хвороб та бур'янів / О. Грикун // Пропозиція. – 2005. - №6. – С. 70-76.*
3. Дробитько Н.А. *Разработка приемов безгербицидной технологии возделывания сои на зерно в условиях юго-западной Степи Украины: дис. ... канд. с.-х. наук: 06.01.09 / Дробитько Н.А. – Винница, 1993. – 188 с.*
4. Захаренко В. А. *Эффективность химического метода борьбы с сорняками в посевах сои / В. А. Захаренко // Сельское хозяйство за рубежом. – 1978. - № 6. – С. 7-12*

УДК 633.11:631.53.04

ВПЛИВ СТРОКУ СІВБИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПЕРВОМАЙСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

М.М.Балдук, студент

С.В. Бондарев, студент

Науковий керівник – І.Д.Дудяк, к.с.-г.н., доцент

Миколаївський державний аграрний університет

Важливим регулятором врожайності пшениці озимої є строк сівби, який визначає морозостійкість та зимостійкість рослин, їх ріст, розвиток і продуктивність.

Дослідження проводились протягом 2008...2010 рр.в ПСП „Партизанська іскра” Первомайського району Миколаївської області та на кафедрі виноградарства і плодовоовочівництва МДАУ.

Об'єктом досліджень був вплив строку сівби на врожайність і якість зерна пшениці озимої. Предметом досліджень – пшениця озима сорту Вдала, яка виведена закритим акціонерним товариством «Селена» національного центру насінництва та сортозвчення Селекційно-генетичного інституту.

Програма і методика проведення досліджень розроблена згідно з рекомендаціями В.О. Єщенко з співавторами.

Схема польового дослід (строк сівби):

1. Серпневий
2. Вересневий
3. Жовтневий

Основні елементи методики: варіантів – 3, повторень – 4, ділянок – 12, площа ділянки: посівна 54 м², облікова 27 м², метод розміщення повторень послідовний.

Агротехніка в досліді – вирощування пшениці озимої загальноприйнята для зони Степу України, за винятком досліджуваного фактора

**«ПЕРЛИНИ СТЕПОВОГО КРАЮ»
МАТЕРІАЛИ**

**Третьої регіональної науково-практичної агрокологічної конференції
студентів, аспірантів і молодих вчених**

26 - 28 жовтня 2011 р.

Миколаївський державний аграрний університет

Відповідальний за випуск - доцент агрономічного факультету
Миколаївського ДАУ В. В. Гаманюкова
Технічний редактор - О. М. Кушнарєва
Комп'ютерна верстка - О. П. Іскакова

Підписано до друку ____ .10.2011 Формат 60x84¹/₁₆
Папір друк. Друк. офсетний. Ум. друк. арк. ____.
Тираж 100 прим. Зак. № ____ . Ціна договірна

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54010, м. Миколаїв, вул., Паризької комуні, 9

Свідectво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1155 від 17.12.2002 р.